

5/20/03
Yale/World Bank

Muhtasari wa UKIMWI na Ulemavu Ulimwenguni

Tafadhali tusaidie;

Ofisi ya mshauri wa ulemavu na maendeleo pamoja na mradi wa UKIMWI ulemwenguni katika Benki ya Dunia, wanadhamini muhtasari huu wa UKIMWI na Ulemavu Ulimwenguni, kwa kusaidiana na shule ya Afya ya Jamii itwayo Yale.

Kwasasa kuna ufahamu mdogo kuhusu UKIMWI kwenye jumuiya ya walemavu. Tungependa kujua ni jinsi gani baa hili la UKIMWI linaathiri watu na jamii ya walemavu duniani kote, hivyo tunakuomba utusaidie. Tungependa kusikia kuhusu walemavu wa rika mbalimbali, pamoja na walemavu wanaoishi na familia zao, wanaoishi peke yao na wale wanaoishi kwenye taasisi.

Tunakutumia muhtasari huu na kukuomba ujaze kwa niaba ya shirika au kundi lako la uwakili unalofanyia kazi. Kama unadhani kwamba kuna mtu mwingine kwenye shirika lako ambaye atajua zaidi kuhusu haya maswali, tutashukuru kama utampa ili aweze kuyajibu.

Tungependa kusikia kutoka kwa mashirika ambayo yanashughulika na mambo ya UKIMWI, pamoja na yale ambayo kwa sasa hayashughuliki na mambo ya UKIMWI.

Tutaangalia taarifa kuhusu miradi ambayo inatoa elimu ya UKIMWI, na ile yenye mipango na huduma kwa walemavu na jamii. Tunakaribisha hadithi kutoka kwa mawakili wa walemavu zinazohusu majaribio yao ya kupata misaada kwaajili ya UKIMWI katika jumuiya zao, vilevile mifano inayohusu kutokuweza kupata msaada kwaa jili ya jumuiya zao, pia hadithi kuhusu serikali na mashirika ya hiari yanayojihusisha na mambo ya UKIMWI ambayo yamejaribu kuwafikia walemavu na kadhalika.

Tafadhali tambua kuwa hakuna jibu sahihi au ambalo si sahihi kwenye kujibu swali lolote. Pia unaweza kutojibu maswali ambayo hufahamu majibu yake au ambayo usingependelea kujibu. Bali, kumbuka kuwa tunaelewa kwamba kuna ufahamu mdogo kuhusu swala hili, hivyo tungependa kusikia mawazo ya watu, maono yao, maarifa, desturi na mielekeo yao. Vilevile tafadhali tambua kwamba hatuulizi taarifa za binafsi au majina ya watu ambao wanaweza kuwa na UKIMWI au virusi vyake. Kwetu sisi ni muhimu kwamba hatuingilii faragha ya mtu.

Kama tayari una taarifa kuhusu UKIMWI na walemavu kutoka shirikani mwako au nyenzo za kufundishia, taarifa za matayariro yanayohusiana na UKIMWI, na makala toka magazetini ambazo ungependa kutugaia, tutashukuru. Na kama unajua mradi au mpango wowote ambao unadhania kuwa tunapaswa kuujuu zaidi, tafadhali tujulishe. Mwisho, kama unafahamu shirika la walemavu lolote au mawakili ambao wanaweza kuwa na taarifa kuhusu UKIMWI na ulemavu, tutashukuru kama utatusaidia kuwapatia tangazo hili.

Shukrani za dharti,

Nora Groce

Profesa Mshirika (Associate Professor), Tawi la Afya ya Ulimwengu (Global Health Division)
Shule ya Afya ya Jamii ya Yale (Yale School of Public Health), 60 College Street
New Haven, Connecticut 06520, USA

Simu (phone): + 203-785-2866/FAX: +203-785-6193

Barua pepe (email): Nora.Groce@yale.edu

TAWASIFU

Jina la mtu anayejaza hati/fomu:

Jina la shirika:

Anuani/Sanduku la Posta:

Anuani ya barua pepe (E-mail):

Namba ya Simu:

Aina ya shirika:

_____ Shirika la kiserikali

_____ Kitaifa (National)

_____ Jimbo (State)

_____ Jiji (Municipal/City)

_____ Mengineyo (Other)

_____ Shirika lisilo la kiserekali (NGO)

_____ Umoja wa Mataifa (U.N)

_____ Kimataifa (International)

_____ Kitaifa (National)

_____ Kimkoa (Regional)

_____ Mengineyo (Other)

Je, shirika lenu linaendeshwa na walemavu?

_____ Ndiyo

_____ Hapana

Aina za huduma zinazotolewa:

_____ Utetezi (Advocacy)/Sera (Policy)

_____ Elimu (Education)

_____ Matibabu (Medical)/Ushauri nasaha (Counseling)

_____ Huduma za urudishaji/ marekebisho (Rehabilitation Services)

_____ Maendeleo (Development)/ Uchumi (Economic)

_____ Sheria (Legal)

_____ Mengineyo (Other)

Aina ya ulemavu unaohudumiwa:

_____ Ulemavu wa maungo

_____ Kutoona

_____ Kutosikia

_____ Ulemavu wa akili (taahira)

_____ Ugonjwa wa akili

_____ Ulemavu zaidi ya mmoja

- _____ Kifafa
- _____ Ugonjwa sugu
- _____ Kutoganda damu(Hemophilia)
- _____ Walemavu wote
- _____ Mengineyo

Idadi ya walemavu/familia zinzohudumiwa

- _____ 1-100
- _____ 100-500
- _____ 500- 1000
- _____ 1,000- 10,000
- _____ Kuzidi 10,000

SEHEMU YA KWANZA: HATARI YA KUPATA UKIMWI: MAARIFA

1. Je, unafikiri walemavu wanaweza kuwa kwenye hatari ya kupata/kuambukizwa vijududu/virusi vya UKIMWI?

- _____ Sijui/Sifahamu
- _____ Hapana
Kama umejibu 'hap ana', tafadhali fafania

- _____ Ndiyo
Kama umejibu 'ndiyo', tafadhali fafania

2. Je, unafikiri walemavu wanaweza kuwa kwenye hatari kubwa ya kupata/kuambukizwa vijududu vya UKIMWI kuliko watu ambao siyo walemavu?

- _____ Sijui/Sifahamu
- _____ Hapana
Kama umejibu 'hapana', tafadhali fafania

- _____ Ndiyo
Kama umejibu 'ndio', tafadhali fafania

3. Je, watu ambao ni walemavu wanaona kuwa wapo hatarini kuambukizwa?

- _____ Sijui/Sifahamu
- _____ Hapana
Kama umejibu 'hapana', tafadhali fafania

- _____ Ndiyo
Kama umejibu 'ndiyo', tafadhali fafania

- Kujihusisha na mambo ya mapenzi (Sexually active)
- Kulazimishwa kufanya mapenzi (kwa mfano; kunajisiwa)
- Madawa ya kulevya (Drugs)
- Kwa kupata matibabu (Medical procedures)
- Kutokuwa na taarifa kuhusu UKIMWI
- Kutokuwa na njia ya kuhudhuria miradi/mipango ya kinga
- Familia zao kuwakataza wasijuhusishe kwenye hiyo miradi
- Polisi hawafatili kisheria kama mtu ni mlemavu
- Walemavu wanaishi kwenye jumuiya/taasisi
- Miradi ya kujikinga haipo kwenye lugha ambayo wanaielewa/wanaifahamu
- Mengineyo (Tafadhali fafana)

4. Kama watu unaofanya nao kazi w anajiona wapo hatarini kuambukizwa, je, wametafuta msaada wowote?

5. Je, Unataarifa ni walemavu wangapi kwenye eneo lako:

A). Waliofariki kutokana na UKIMWI?

Hapana

Ndiyo

Kama umejibu ndiyo tafadhali fafana:

B). Wanaoishi na virusi vyenye kusababisha UKIMWI au wanougua UKIMWI

Hapana

Ndiyo

Kama umejibu ndiyo tafadhali fafana:

6. Kama kuna walemavu kweye jumuiya yako ambao wamefariki kutokana na UKIMWI au wameambukizwa UKIMWI, je, jumuiya yako imefanya nini?

Haiongelei kuhusu UKIMWI

Inasemekana kwamba wamefariki kwa ugonjwa mwingine

Inawabagua wale ambao wameaathirika

Mengineyo (Tafadhali fafana)

SEHEMU YA PILI: MAFUNDISHO YA WALEMAVU KUHUSU UKIMWI KWA UPITIA MASHIRIKA YA WALEMAVU

7. A). Je, shirika lako linafundisha walemavu kuhusu:

UKIMWI?

Mapenzi yaliyo salama?

Magonjwa ya ngono?

- _____ Utumiaji wa madawa ya kulevya?
- _____ Mambo mengine yanayohusu UKIMWI (Tafadhali fafanua)

B). Ikiwa shirika lako linafanya hayo yaliyo hapo juu, tafadhali fafanua huo mradi kwa undani zaidi:

C). Kama shirika lako halina mradi wowote kuhusiana na UKIMWI, je ni kwasababu gani?

- _____ Sio kitu ambacho shirika lako linajihusisha nacho
 - _____ Mashirika mengine yanauwezo mkubwa zaidi kwenye mambo hayo
- Kama ni hivyo, je, ni mashirika yapi?

- _____ Hamdhanii kuwa UKIMWI ni tatizo kwa watu mnaojihusisha nao (walemavu)
- _____ Mnaogopa walemavu wasije wakabaguliwa zaidi
- _____ Hamna nyenzo/fedha
- _____ Mengineyo (Tafadhali fafanua)

8. Je, katika eneo lenu kuna mashirika mengine ya walemavu ambayo yanawafikishia au yanataka kuwafikishia walemavu taarifa za jinsi ya kujikinga na UKIMWI? Tafadhali fafanua

9. Je, wataalamu wa mambo ya UKIMWI na watu wengine kutoka serikalini, wizara ya Afya, au mashirika ya hiari wameshawahi kuwaomba msaada wakuwataka muwafikie jumuiya ya walemavu?

- _____ Hapana
 - _____ Ndio
- Kama umejibu 'ndiyo', ni mashirika ya aina gani mliyauliza?

10. Kama mliomba msaada kutoka kwa mashirika mengine au sehemu nyengine, Je, mlisaidiwa?

- _____ Hapana
- Kama umejibu 'hapana', je ni sababu gani walisema hawakuweza kuwasaidia?

- _____ Ndiyo

Kama umejibu 'ndiyo', ni mambo gani wanawafanyia walemavu ambayo mmeona yanasaidia?

SEHEMU YA TATU: MAFUNDISHO YA WALEMAVU KUHUSU UKIMWI KWA KUPITIA MASHIRIKA YASIYO YA WALEMAVU

11. Je, kumekuwa na mkazanio kutoka kwa watu ambao si walemavu kuwaelimisha walemavu kuhusu::

- _____ UKIMWI?
- _____ Mapenzi yaliyo salama?
- _____ Magonjwa ya ngono?
- _____ Utumiaji wa madawa ya kulevya?
- _____ Mada nyinginezo za UKIMWI? (Tafadhali fafanua):

12. A). Je, umeshawahi kuona mlemavu yoyote ambaye unamsaidia amefikiwa na taarifa za kujikinga na UKIMWI ambazo ni kwa ajili ya umma wote au taarifa kwa watu wote kwenye jumuiya?
 Hapana
 Ndiyo
 Kama umejibu ‘ndiyo’, je ni watu wangapi kwenye jumuiya yako walifikiwa na huo ujumbe?
 Wachache
 Kiasi
 Wengi wao
 Wote
 Kama umejibu ‘ndiyo’, ni taarifa gain walizipata?
- B). Je unafikiri kiasi cha taarifa kuhusu UKIMWI ambazo zinafikia jumuiya ya walemavu ni:
 Kidogo kuliko zile zinazowafikia watu/umma wote?
 Sawa na zile zinazowafikia watu/umma wote?
 Zaidi kuliko zile zinazowafikia watu/umma wote
- C). Je unafikiri kiasi cha taarifa kuhusu UKIMWI ambazo zinafikia jumuiya ya walemavu ni:
 Zinauhalisi mdogo kuliko zile zinazowafikia watu/umma wote
 Zinauhalisi sawa na zile zinazowafikia umma wote?
 Zinauhalisi zaidi kuliko zile zinazowafikia umma wote?
13. Je, kumekuwa na kampeni kubwa za UKIMWI (kutoka mashirika ambayo hayajihusishi na walemavu) ambazo hazikuwanufaisha (au hazikuwapa upenyo) walemavu mnaowasaidia? Hizi kampeni zilikuwa kwa kutumia:
 Vipindi vya redio
 Vipindi vya luninga/televisheni
 Matangazo makubwa ya barabarani (Billboards)
 Kwa kutumia maandishi ya chapa
 Vifaa vigumu kutumiwa na walemavu wa akili (taahira)
 Vipindi vya mazoezi/mafundisho mahali ambapo walemavu hawawezi kufika kwasababu hizo sehemu hazina njia ya baiskeli za walemavu
 Vipindi vya mazoezi/mafundisho ambavyo kulikuwa hamna lugha ya ishara na mengineyo kuwasaidia wasiosikia
 Mengineyo (Tafadhali fafanua)
14. Je, kumekuwa na majaribio kutoka mashirika ambayo siyo ya walemavu ya kuweka taarifa za kujikinga na UKIMWI kwenye namna ambayo itawanufaisha walemavu mnaowasaidia?
 Sijui/Sifahamu
 Hapana
 Ndiyo
 Kama ‘ndiyo’ ni namna zipi/gani?
 Kama ‘ndiyo’, je hiyomiradi imafanikiwa kiasi gani?

**SEHEMU YA NNE: MSAADA NA HUDUMA KWA WALEMAVU
 WANAOISHI NA UKIMWI AU VIRUSI VYAKE**

15. Je, walemavu unaowajuwa wameweza kujua kama wameathirika/ wamepimwa virusi vya UKIMWI?
 Sijui/Sifahamu
 Hapana
 Ndiyo

16. Je, unamjua mlemavu yeyote ambaye hakuweza kupimwa virusi vya UKIMWI kwasababu ya:
- Zahanati zisizokuwa na njia za baiskeli za walemavu
 - Hakuna mtu ambaye anataka kuwatibu walemavu
 - Hakuna lugha ya ishara
 - Matatizo mengine (Tafadhali fafanua)
17. Je, unamjua mlemavu yeyote ambaye hakunufaika na mradi wa afya kwaajili ya waathirika wa UKIMWI au mlemavu ambaye hakupata matibabu ya UKIMWI kwasababu yeye ni mlemavu?
- Hapana
 - Ndiyo
- Kama 'ndiyo' tafadhali fafanua.
18. Mara nyingine walemavu wanachelewa kutambuliwa kuwa ni waathirika wa UKIMWI kuliko watu ambao si walemavu, hii ni kwasababu walemavu hawatambui ishara za ugonjwa au kwasababu hakuna mtu anawaambia kuhusu hizo ishara, au hakuna zahanati ya UKIMWI ambayo inaruhusu walemavu, au walemavu wanaogopa na pia hawajui kuhusu UKIMWI. Je, kuna watu unawaowafahamu ambao wamekutana na mambo haya?
19. Mara nyingine walemavu hawapati huduma nzuri ya matibabu kulinganisha na zile wanazopata watu wengine. Hii ni kweli ambapo walemavu wanahitaji madawa ambayo ni ghali, au wanahitaji huduma zaidi au wanahitaji kuwekwa hospitalini. Je, umeshuhudia haya yakitokea wakati mlemavu amegunduliwa kuwa na virusi vya UKIMWI au UKIMWI wenyewe?
20. Kwasababu jumuiya ya walemavu ni kwa kawaida ndogo, inawezekana kuna ugumu kwa walemavu kujitokeza na kuomba uuguzi na huduma za matibabu. Watu wanaogopa habari zitazagaa. Je, umewahi kusikia kuhusu jambo hili kama linatokea?
21. Mara nyingine waathirika wa UKIMWI wanahitaji msaada toka kwa wanasheria au mawakili ili waweze kupata huduma na matunzo, au ili kuwawezesha waathirika kusema jinsi gani wangependa kuishi na ni huduma zipi wanataka kutumia. Je, walemavu ambao mnawasaidia wamewahi kujaribu kupata msaada wa kisheria?
- Sijui/Sifahamu

_____ Hapana
_____ Ndiyo

Kama ni 'ndiyo' Je, waliweza kupata ushauri wa kisheria au hawakusaidiwa?

SEHEMU YA TANO

MENGINEYO NA MITAZAMO